

دهمی

یازدهمی

با بیا تام لند

جزوه
دوره سالانه ۱۴۰۴

دین و زندگی

دهم

دکتر محمد کریمی

هدف زندگی

در این درس با هدفمندی آفرینش جهان و زندگی انسان آشنا می‌شویم و این درس، فلسفه زندگی را عبودیت و تقرب به خدا می‌داند.

مقدمه

صفحه ۱۴ کتاب درسی - متن کتاب

«... در عالم یک چیز است که آن فراموش کردنی نیست. اگر جمله چیزها را فراموش کنی و آن را فراموش نکنی، تو را باک نیست و اگر جمله را به جا آری و آن را فراموش کنی، هیچ نکرده باشی؛ همچنان که پادشاهی تو را به ده فرستاده برای کار معین، تو رفتی و صد کار دیگر گزاردی، چون آن کار را که برای آن رفته بودی نگزاردی، گویی که هیچ نگزاردی. پس آدمی درین عالم برای کاری آمده است، و مقصود آن است، چون آن نمی‌گزارد، پس هیچ نکرده باشد. اگر تو گویی اگرچه آن کاری که خدا مرا برای آن آفریده نمی‌کنم، در عوض، چندین کار دیگر انجام می‌دهم، گویم آدمی را برای آن کارهای دیگر نیافریده‌اند. همچنان باشد که تو شمشیر جواهرنشانی که قیمت نتوان بر آن گذاشت - و تنها در خزائن ملوک از آن بتوان یافت - آورده باشی و آن را ساطور گوشت گندیده‌ای کنی و یا دیگ زرین را بیاوری و در آن شلغم بپزی و بگویی که من این‌ها را معطل نگذاشته و به کار گرفته‌ام! جای افسوس و خنده نباشد؟ بی‌توجهی به هدف اصلی هر چند با عنایت به اهداف فرعی همراه باشد، بی‌ارزش است.»

حق تعالی نیز تو را ارزش بسیار داده است. پس ببین که برای چه تو را خلق کرده و برای چه کار فرستاده است. داشتن هدف و توجه به آن در زندگی، به تمام اعمال و افکار جهت و اعتبار می‌دهد.

دوست خوبم «مقدمات ابتدای هر درس که در صفحه اول می‌آید مورد توجه طراحان نهایی است و باید دقیق مطالعه شود.»

جهان هدفمند

صفحه ۱۵ کتاب درسی - متن کتاب

در پس خلقت تک تک موجودات این جهان هدفی وجود دارد؛ زیرا خالق آن‌ها خدایی حکیم است؛ یعنی خدایی که هیچ کاری را بیهوده انجام نمی‌دهد. تعبیر قرآن کریم از این هدفمندی آفرینش، «حق» بودن آن است:

صفحه ۱۵ کتاب درسی - دخان، ۳۸ و ۳۹

حکیمانه بودن خلقت

و ما آسمان‌ها و زمین و آنچه بین آن‌هاست را به بازیچه نیافریدیم،
آن‌ها را جز به حق خلق نکردیم.

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ
جهان
بازیچه

مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ

انحصار، منحصرأ هر آیه‌ای که کلمه حق داشته باشد بیانگر هدفدار بودن فعل آیه است.

پیام آیات ۱ هستی (نظام خلقت) هدف دار است، پس ما به عنوان جزئی از هستی نباید بی هدف باشیم. (از این قاعده هدفمندی جدا نیستیم.)
۲ اگر هدف از خلقت چیزی را درک نکردیم، مشکل در فهم و محدودیت ماست.

۳ طبق این آیه چون انسان موحد، جهان و حوادث آن را بی حکمت نمی بیند، در زندگی خود، صبر، شکر و امید دارد.

۴ اگر قیامت نباشد، آفرینش بی هدف است، زیرا جهان برای سعادت‌مندی بشر آفریده شده و اگر بشر با مرگ پوچ شود، هستی پوچ خواهد بود؛ پس معاد لازمه حکمت الهی است. (درس ۴ - دهم)

ترکیبی با درس ۴ دهم آیه «أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ»

ارتباط حدیث «ای مردم ... هیچ کس بی‌هوده آفریده نشده تا خود را ...» از امام علی (ع)

صفحه ۱۵ کتاب درسی - متن کتاب

حق بودن آفرینش آسمان‌ها و زمین به معنای هدف‌دار بودن خلقت آن‌هاست. آیات ۳۸ و ۳۹ سوره دخان به خوبی دلالت بر این دارد که جهان آفرینش بی هدف نیست و هر موجودی براساس برنامه حساب‌شده‌ای به این جهان گام نهاده است و به سوی هدف حکیمانه‌ای در حرکت است.

پرسش

۱ | مفهوم آیه شریفه «وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِاعْبِينَ...» را بنویسید

صفحه ۱۵ کتاب درسی - متن کتاب

انسان نیز مانند موجودات دیگر، از این قاعده کلی جدا نیست و قطعاً هدفی از آفرینش او وجود داشته است و گام نهادن او در این دنیا، فرصتی است که برای رسیدن به آن هدف به او داده شده است. از این رو، حضرت علی (ع) هرگاه مردم را موعظه می‌کرد، معمولاً سخن خود را با این عبارات آغاز می‌کرد:

صفحه ۱۵ کتاب درسی - حدیث

امام علی (ع): «ای مردم ... هیچ‌کس بی‌هوده آفریده نشده تا خود را سرگرم کارهای لپو کند و او را به خود وا نگذاشته‌اند تا به کارهای لغو و بی‌ارزش بپردازد.»

ارتباط آیه «وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِاعْبِينَ...»

صفحه‌های ۱۵ و ۱۶ کتاب درسی - متن کتاب

البته میان هدف انسان و موجوداتی همچون حیوانات و گیاهان، تفاوت‌هایی وجود دارد. تفاوت‌هایی که به ویژگی‌های خاص انسان و تمایز او از سایر موجودات بازمی‌گردد. برخی از این تفاوت‌ها عبارت‌اند از:

۱ انسان خود باید هدف از خلقت خود را بشناسد و آن را انتخاب کند و به سوی آن گام بردارد؛ در حالی که گیاهان به صورت **طبیعی** و حیوانات به صورت **غریزی** به سوی هدف خود حرکت می‌کنند.

۲ انسان برخلاف حیوانات و گیاهان که **استعدادهای محدود مادی** دارند، **مجموعه‌ای فراوان از استعدادهای مادی و معنوی** است. به همین دلیل، به دنبال انتخاب هدف‌هایی است که از طریق آن، استعدادهای گوناگون خویش را به کمال رساند.

۳ انسان دارای **روحیه‌ای بی‌نهایت طلب** است و عطش او در دستیابی به خواسته‌هایش نه تنها کم نمی‌شود، بلکه روز به روز افزون می‌گردد. او به دنبال چیزی است که هرگز پایان نمی‌پذیرد و تمام نمی‌شود. این انسان بی‌نهایت طلب، در زندگی خود همواره در حال انتخاب هدف است؛ هدف‌هایی پایان‌ناپذیر و تمام‌نشده. در حالی که حیوانات و گیاهان **هدف‌های محدودی** دارند و هنگامی که به سر حدی از رشد و کمال می‌رسند، متوقف می‌شوند؛ چنان‌که گویی راهشان پایان یافته است.

اختلاف در انتخاب هدف

صفحه ۱۶ کتاب درسی - متن کتاب

در دنیای حیرت‌انگیز انسان‌ها اهداف متفاوت و مختلفی وجود دارد و هرکس با **بینش و نگرش خاص خود** به سراغ هدفی می‌رود و این اختلاف در هدف‌ها، ریشه در **نوع نگاه و اندیشه انسان** دارد.

پرسش

۲ | فراوان بودن استعدادهای مادی و معنوی در انسان برخلاف حیوانات و گیاهان چه نتیجه‌ای ایجاد کرده است؟

معیارهای انتخاب هدف‌های اصلی

صفحه ۱۷ کتاب درسی - متن کتاب

با توجه به تفاوت نگاه و اندیشه انسان‌ها، برای اینکه بتوانیم با **نگاهی درست**، هدف‌های خود را **انتخاب کنیم**، نیازمند **معیار و ملاک** هستیم؛ معیاری که بتوانیم به وسیله آن، هدف‌های همسو با **میل بی‌نهایت طلب** و **استعدادهای متنوع انسان** را مشخص کنیم. بدین وسیله، هدف‌های زندگی را به درستی بر خواهیم گزید و عمر خود را برای رسیدن به آن‌ها صرف خواهیم کرد. خدای رحیم و مهربان که از همه به ما مهربان‌تر و از خود ما به نیازهای ما آگاه‌تر است، در این مورد ما را **هدایت و راهنمایی** کرده است و در قرآن کریم، این معیار انتخاب و نتایج و آثار آن را مشخص فرموده است:

صفحه ۱۷ کتاب درسی - اسراء، ۱۸

◀ **مردودیت اصل قرار دادن دنیا**

«آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم - و به هر کس اراده کنیم - می‌دهیم؛ سپس دوزخ را برای او قرار
توصیف برای ثمره‌های A، B و C
خواهیم داد تا با خواری و سرافکندگی در آن وارد شود.»
C

پیام آیه ۱ دنیا زودگذر است؛ به این معنی که اهداف و دل‌بستگی‌های دنیوی پایان‌پذیر است و تنها برخی از استعدادها مادی ما را پاسخ می‌دهد.
۲ با اصل قرار دادن دنیا، ضمانتی برای رسیدن به همه آن وجود ندارد و ممکن است به مقداری یا حتی هیچ مقدار از آن رسید.

صفحه ۱۷ کتاب درسی - اسراء، ۱۹

◀ **تأکید بر اصالت آخرت و تلاش برای آن**

«و آن کس که سرای آخرت را بطلبد و برای آن سعی و کوشش کند و مؤمن باشد، پاداش داده خواهد شد.»
توصیف
نمره

پیام آیه ۱ آخرت، سرای ماندگار است و اهداف اخروی پایان‌ناپذیر و پاسخگوی استعدادها مادی و معنوی ما هستند.
۲ لازمه رسیدن به آخرت و پاداش‌های آن، طلب کردن آن به همراه سعی و تلاش است.
۳ اصل قرار دادن دنیا و اهداف آن، عذاب خوارکننده دوزخ و اصل قرار دادن آخرت و تلاش برای کسب آن، پاداش الهی را در پی خواهد داشت.

صفحه ۱۷ کتاب درسی - بقره، ۲۰۰

◀ **مردودیت اصل قرار دادن دنیا**

«بعضی از مردم می‌گویند: خداوندا به ما در دنیا نیکی عطا کن. ولی در آخرت هیچ بهره‌ای ندارند.»
توصیف
نمره

پیام آیه اصل قرار دادن دنیا و بی‌توجهی به آخرت، خسران اخروی را در پی خواهد داشت.

صفحه ۱۷ کتاب درسی - بقره، ۲۰۱ و ۲۰۲

◀ **تأکید بر اصالت آخرت و استفاده از دنیا برای کسب آن**

«و بعضی می‌گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن، و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش نگاه دار. اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند؛ و خداوند سریع‌الحساب است.»
توصیف
نمره

پیام آیات ۱ طلب دنیا و نیکی‌های آن اگر در فرع طلب آخرت قرار بگیرد، نه تنها مذموم و مردود نیست؛ بلکه پاداش و بهره نیک برای انسان خواهد داشت؛ به بیان دیگر اصل قرار دادن آخرت، مانع دستیابی به دنیا و نعماتش نمی‌شود.
۲ نصیب و بهره الهی به کار و تلاش تعلق می‌گیرد نه به ادعا و سخن.

صفحه ۱۷ کتاب درسی - قصص، ۶۰

◀ **خیر و باقی بودن (اصالت) آخرت و معنویات نسبت به دنیا و مادیات**

«آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است؛ آیا اندیشه نمی‌کنید؟»

پیام آیه ۱ اهداف دنیا و دل‌بستگی‌هایش، پایان‌پذیر و آخرت و اهدافش پایان‌ناپذیرند.
۲ اگر روح انسان بی‌نهایت طلب است و خوبی‌ها را بی‌پایان می‌خواهد، پس شایسته است، قرب به خداوند، آخرت و بهره‌هایش را هدف اصلی زندگی خود قرار دهد.

پیام	آیات مرتبط با پیام
<p>۱- برخی از هدف‌ها و دل‌بستگی‌ها پایان‌پذیر هستند و تنها پاسخگوی برخی از استعداد‌های مادی ما هستند.</p> <p>۲- اگر کسی این هدف‌ها را به عنوان هدف اصلی برگزیند، ممکن است به مقداری از آن برسد.</p> <p>۳- اگر کسی فقط این هدف‌ها را انتخاب کند، دچار خواری، سرافکنندگی و بی‌بهرگی در آخرت و عذاب دوزخ خواهد شد.</p> <p>۴- برخی هدف‌ها پایان‌ناپذیر و همیشگی‌اند و پاسخگوی استعداد‌های مادی و معنوی بیشتری در وجود ما هستند.</p>	
<p>۵- اگر کسی این هدف‌ها را به عنوان هدف اصلی برگزیند و برای آن تلاش کند، به هدف خود خواهد رسید.</p> <p>۶- هدف‌های پایان‌ناپذیر همان هدف‌های اخروی هستند.</p> <p>۷- هدف‌های پایان‌پذیر همان هدف‌های دنیوی هستند.</p> <p>۸- اصل قرار گرفتن هدف‌های اخروی، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نمی‌شوند.</p> <p>۹- اگر هدف‌های دنیوی اصل قرار گیرند، مانع رسیدن به هدف‌های اخروی می‌شوند.</p>	
<p>نتیجه: برنامه‌ریزی انسان باید دربرگیرنده اهداف اخروی و اهداف دنیوی باشد و به گونه‌ای تنظیم شود که اهداف اخروی اصل قرار گیرند و اهداف دنیوی در فرع و تابع آن‌ها باشند.</p>	

پرسش

۳ | از توجه به عبارت قرآنی «بعضی از مردم می‌گویند: خداوندا به ما در دنیا نیکی عطا کن. ولی در آخرت هیچ بهره‌ای ندارند.» کدام پیام مفهوم می‌گردد؟

صفحه ۱۸ کتاب درسی - متن کتاب

هدف‌های زندگی به دو دسته **اصلی و فرعی** تقسیم می‌شوند، که هر دو خوب می‌باشند و برای زندگی ما ضروری هستند. مهم این است که هدف فرعی را به جای هدف اصلی قرار ندهیم و آن قدر به اهداف فرعی دل نبندیم که مانع ما در رسیدن به اهداف اصلی شوند و از رفتن به سوی کمالات بازدارند. تلاش برای رسیدن به نعمت‌های دنیا نه تنها بد نیست، بلکه ضروری و خوب است. فقط باید توجه کنیم که برای رسیدن به نعمت‌های دنیا مرتکب گناه نشویم و آن قدر سرگرم آن‌ها نباشیم که از زیبایی‌های پایدار باز بمانیم.

برترین هدف

صفحه‌های ۲۰ و ۲۱ کتاب درسی - متن کتاب

حتماً این مصرع از شعر زیبای مولوی را شنیده‌اید که می‌گوید:
«چون که صد آمد نود هم پیش ماست»
این مصرع را به صورت یک ضرب‌المثل در جایی که یک چیز، **جامع و دربردارنده چیزهای دیگر** است، استفاده می‌کنند. برخی هدف‌های زندگی، نیز این‌گونه‌اند؛ یعنی **دربردارنده هدف‌های دیگر** نیز هستند و رسیدن به آن‌ها برابر با دستیابی به سایر اهداف نیز هست. به میزانی که این‌گونه هدف‌ها **برتر و جامع‌تر** باشند، هدف‌های بیشتری را در درون خود جای می‌دهند.

معمولاً آدم‌های زیرک و هوشمند هدف‌های خود را به گونه‌ای انتخاب می‌کنند که به قول معروف «با یک تیر چند نشان بزنند».

جامع و برتر

با توجه به دو ویژگی «متنوع بودن استعدادهای انسان» و «بی‌نهایت‌طلبی او»، اگر هدفی را که انتخاب می‌کنیم، بهتر بتواند پاسخگوی

B

A

این دو ویژگی باشد، آن هدف، **کامل‌تر** است. بنابراین برترین هدف اصلی ما آن هدفی است که همهٔ استعدادهای متنوع ما را دربرگیرد و

A

در جایی متوقف نشود.

B

امیرالمؤمنین علی (ع) رشد و تکامل خود را زیر نظر و با تربیت پیامبر اکرم (ص) آغاز کرد و جلوه‌گاه همهٔ کمالات و زیبایی‌ها شد. وقتی به شخصیت ایشان می‌نگرید، می‌بینید که ایشان در همهٔ زمینه‌های عالی‌ه پس از رسول خدا (ص) بی‌نظیر هستند.

هرکس اندکی تأمل کند، می‌بیند که در **ذات** خود در جست‌وجوی سرچشمهٔ خوبی‌ها و زیبایی‌هاست و تا به آن منبع و مبدأ نرسد،

فطری

آرامش نیافته و از پای نخواهد نشست. این سرچشمه، همان خداوند است که خالق همهٔ کمالات و زیبایی‌هاست؛ او که خود نامحدود است و کمالات و خوبی‌هایش حد و اندازه ندارد، هر کمال و خوبی از او سرچشمه می‌گیرد و در جهان گسترده می‌شود.

پس مقصود و هدف نهایی ما **خداوند** است؛ اگر روح انسان **بی‌نهایت‌طلب** است و خوبی‌ها را به صورت بی‌پایان می‌خواهد، شایسته است که تنها **تقرب و نزدیکی به خدای بزرگ مقصد نهایی** او باشد. البته نزدیکی و **تقرب به خداوند**، نزدیکی مکانی و ظاهری نیست. چه

بسا دو نفر در یک مکان در کنار هم باشند ولی هیچ نزدیکی به هم احساس نکنند. نزدیکی به خدا یک **نزدیکی حقیقی** است، همان‌طور

که **دوری از او هم بدترین نوع دوری است**. خدا سرچشمهٔ زیبایی‌ها و خوبی‌هاست و انسان‌ها به میزانی که زیبایی‌ها و خوبی‌ها را کسب کنند به خدا نزدیک‌تر می‌شوند.

افراد زیرک با **انتخاب خدا** به عنوان هدف اصلی خود هم از **بهره‌های مادی** زندگی استفاده می‌کنند و هم از آنجایی که تمام کارهای دنیوی

جامع‌تر

یک تیر و چند نشان

خود را در جهت رضای خدا انجام می‌دهند، جان و دل خود را به **خداوند نزدیک‌تر** می‌کنند و **سرای آخرت خویش** را نیز آباد می‌سازند.

برتر

برتر

صفحه ۲۱ کتاب درسی - نساء، ۱۳۴

◀ یک تیر و چند نشان (برترین هدف)

هرکس نعمت و پاداش دنیا را بخواهد

نعمت و پاداش دنیا و آخرت نزد خداست.

مَنْ كَانَ يُرِيدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا
فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ

پیام‌آیه ۱ انسان‌ها با انتخاب هدف بزرگ‌تر (آخرت) می‌توانند از پاداش دنیا و آخرت بهره‌مند شوند.

۲ خداوند و بندگی او برترین هدف است و با این انتخاب جامع و برتر، با یک تیر چند نشان می‌زنیم.

۳ به همان میزان که این هدف بزرگ و ضامن خوشبختی ماست، همت بزرگ و ارادهٔ محکم می‌طلبد.

۴ با تقرب و نزدیکی به خدا، به تمام نعمت‌ها و پاداش‌های دنیوی و اخروی می‌رسیم.

ارتباط ۱ در ابیات زیر با **مقایسهٔ خالق و مخلوق**، توصیه به انتخاب خداوند به عنوان سرچشمهٔ هستی شده که هدفی جامع و کامل

است. (یک تیر و چند نشان)

خوبی قمر بهتر، یا آن‌که قمر سازد؟

یا آن‌که برآرد گل، صد نرگس تر سازد؟

یا آن‌که به هر لحظه صد عقل و نظر سازد؟

ای دوست، شکر بهتر یا آن‌که شکر سازد؟

ای باغ تویی خوش‌تر یا گلشن و گل در تو؟

ای عقل تو به باشی در دانش و در بینش؟

۲ آیهٔ «و بعضی می‌گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن، و در آخرت نیز نیکی ...»

پرسش

۴ | انسان‌های زیرک به دنبال اهدافی هستند که و انسان‌هایی که بندگی خدا را هدف اصلی قرار می‌دهند، چون کارهای دنیوی را انجام می‌دهند، آخرت خویش را آباد می‌کنند.

پرسش

۵ | مقصود از «یک تیر و چند نشان» کدام است و قرآن کریم چه تعبیری از آن ارائه می‌دهد؟

صفحه ۲۱ کتاب درسی - متن کتاب

البته این هدف، به همان میزان که بزرگ و ضامن خوشبختی ماست، همت بزرگ و اراده محکم می‌طلبد؛ همان‌طور که دستیابی به گوهرهای گران‌قدر دریاها، پشتکاری شگرف می‌خواهد.

ای دوست، شکر بهتر یا آن که شکر سازد؟	خوبی قمر بهتر، یا آن که قمر سازد؟
ای باغ تویی خوش‌تر یا گلشن و گل در تو؟	یا آن که برآرد گل، صد نرگس تر سازد؟
ای عقل تو به باشی در دانش و در بینش؟	یا آن که به هر لحظه صد عقل و نظر سازد؟

پیام شعر دستیابی به گوهرهای گران‌قدر دریاها، پشتکاری شگرف می‌طلبد.

پرسش

تجربی ۹۸

۶ | بیت زیر به دنبال انتقال کدام مفهوم به مخاطب است؟

«ای باغ تویی خوش‌تر یا گلشن و گل در تو یا آن که برآرد گل، صد نرگس تر سازد»

(۱) انسان در زندگی خود همواره در حال انتخاب هدف است.

(۲) برخی با خوبی‌ها و زیبایی‌های درون خود به دنبال هدف می‌گردند.

(۳) برخی از هدف‌ها به گونه‌ای هستند که هدف‌های دیگر را نیز دربردارند.

(۴) افرادی هستند که به حیات دنیوی راضی شده‌اند و با آن آرام گرفته‌اند.

پاسخ ۳ این بیت به موضوع یک تیر و چند نشان و این موضوع که برخی از هدف‌ها به گونه‌ای هستند که هدف‌های دیگر را نیز دربردارند، اشاره دارد.

صفحه ۲۲ کتاب درسی - انعام، ۱۶۲

انتخاب خداوند به عنوان هدف اصلی زندگی

<p>بگو نمازم، تمامی اعمالم و زندگی و مرگ من برای خداست</p> <p>که پروردگار جهانیان است.</p>	<p>قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ</p>
--	---

پیام آیه ۱ برنامه زندگی انسان باید به گونه‌ای باشد که تمامی اعمال و زندگی او برای کسب رضایت الهی و برای خدا باشد.

۲ چون خداوند، رب العالمین

۳ در بین اعمال تشریعی و عبادات، نماز دارای اهمیتی بیشتر از سایر عبادات است و در این آیه، جداگانه مطرح شده است.

صفحه ۲۳ کتاب درسی - اندیشه و تحقیق

۱ شعر «چون که صد آمد، نود هم پیش ماست» چه ارتباطی با موضوع هدف زندگی دارد؟

۲ دلیل بیاورید:

الف) زیرک‌ترین افراد این جهان، مؤمنان هستند.

ب) کسی که هدف اصلی زندگی خود را ثروتمند شدن قرار دهد، دچار خسران می‌شود.

۳ شخصی می‌گوید: «لازمه تقرب به خدا این است که کارهایی مانند کسب مال و ثروت که از امور فرعی هستند، کنار گذاشته شود» با او موافقت یا خیر؟ چرا؟

۴ حکایت زیر را بخوانید و با توجه به آن به سؤال پاسخ دهید.

«مسافری در سفر خود به یک دوراهی رسید. از پیرمردی که در آنجا نشسته بود پرسید: من از کدام یک از این دو راه باید بروم؟ پیرمرد گفت: قصد داری به کجا بروی؟ مسافر جواب داد: نمی‌دانم! پیرمرد گفت: وقتی نمی‌دانی به کجا می‌خواهی بروی، تفاوتی نمی‌کند که کدام راه را انتخاب کنی!»

به نظر شما این حکایت، با کدام یک از بخش‌های درس در ارتباط است؟ چرا؟

۱ برخی از اهداف زندگی، مصداق این مصراع هستند، یعنی جامع و دربردارنده اهداف دیگر نیز هستند و با انتخاب آن‌ها می‌توان با یک تیر، چند نشان زد، انتخاب خدا و تقرب به او، این‌گونه است.

۲ الف) مؤمنان، چون تقرب به خدا را اصل زندگی خود قرار داده و با یک تیر چند نشان می‌زنند و در واقع هدفی جامع و برتر را انتخاب کرده‌اند، زیرک‌ترین افراد این جهان هستند.

ب) مطابق آیات قرآن، اصل قرار دادن مادیات و امور دنیوی، به خسران و عذاب اخروی می‌انجامد، کسب ثروت به عنوان هدف اصلی زندگی نیز این‌گونه است.

۳ خیر، زیرا مطابق تعالیم اسلام و قرآن، کسب آخرت و رسیدن به تقرب به خدا، مانع کسب دنیا و نعمات آن نیست؛ بلکه در کنار اصل قرار گرفتن آخرت، دنیا نیز در فرع باید مورد توجه باشد.

۴ این حکایت، مصداق مقدمه درس است که بیان می‌کند بدون داشتن هدف و توجه به آن، تمامی اعمال و رفتار در زندگی بی‌معنی و بدون اعتبار است.